Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimetŭ.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşovŭ şi la următórele Birouri de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes*, *Heinrich Schalek*, *Rudolf Mosse*, *A. Oppeliks Nachfolger*; *Anton Oppelik*, *J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldberger*, *Eckstein Bernat*; în Bucurescĭ: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de Duminecă 2 fl. pe anŭ.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ
la administraţiune, piaţa mare, Tĕrgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 65. Braşovŭ, Mercurĭ, 22 Martie (3 Aprilie) 1895.

Unŭ atentatŭ semnificativŭ.

Braşovŭ, 21 Martie v. 1895.

In cea mai mare apropiare a palatului din Buda s'a sevĕrşitŭ astă nópte, precum ne anunţă firulŭ telegraficŭ, unŭ faptŭ, care aruncă o lumină drastică asupra stărilorŭ desolate, ce s'au creatŭ în statulŭ ungarŭ prin politica tendenţiósă şi subversivă a esclusivismului de rassă.

Unŭ diaristŭ ungurŭ a încercatŭ sĕ arunce în aerŭ monumentulŭ lui Hentzi de pe piaţa s-luĭ George din Buda. Atentatulŭ nu şi-a ajunsŭ scopulŭ numai din causă, că făptuitorulŭ a fostŭ surprinsŭ fără de veste de unŭ poliţistŭ tocmai în momentulŭ, când aprinsese fitilulŭ, care avea sĕ producă esplosiunea. Elŭ vĕdêndu-se observatŭ a luat'o la fugă şi astfelŭ şi-a pierdutŭ din vedere obiectivulŭ, ér esplosiunea a urmatŭ într'o depărtare mai mare, aşa că monumentulŭ n'a fostŭ atinsŭ de ea Detunătura grozavă însĕ a făcutŭ sĕ se cutremure tóte clădirile de jurŭ împrejurŭ.

Atentatorulŭ, pe care l'a prinsŭ poliţia, este acelŭ diaristŭ alŭ foiei sĕptĕmânale „Olvasd“, care nu de multŭ a fostŭ condamnatŭ la şése lunĭ închisóre de statŭ pentru lesă-Majestate. Motivulŭ faptului lui va fi fostŭ déră în primulŭ rêndŭ rĕsbunarea, împrejurarea însĕ că şi-a alesŭ ca ţintă a atentatului sĕu tocmai acelŭ monumentŭ, atâtŭ de urgisitŭ de şovinismulŭ maghiarŭ domnitorŭ, denotă până la ce gradŭ a înfierbêntatŭ spiritele acelŭ sistemŭ de aţiţare duşmănósă în contra tuturorŭ reminiscinţelorŭ din trecutŭ, carĭ nu convinŭ nisuinţelorŭ despotice de esterminare ale politicei esclusiviste maghiare.

S'a asiguratŭ de atâtea orĭ după pactulŭ dela 1867, că uitate vorŭ fi duşmăniile, ce au esistatŭ la 1848 între Maghiarĭ şi armata împĕrătéscă de-o parte şi între Maghiarĭ şi naţiunile celelalte de altă parte, că de aicĭ încolo se va lucra numai pentru împăcare şi bună înţelegere, prin care sĕ se vindece pe deplinŭ ranele din trecutŭ.

Tóte asigurările de feliulŭ acesta au rĕmasŭ însĕ vorbe góle şi cumcă au rĕmasŭ aşa, vina o pórtă numai politica acea esclusivistă, agresivă, care în îngâmfarea puterii tinde la divisarea armatei şi la desnaţionalisarea popórelorŭ nemaghiare şi care se îndréptă ast-felŭ şi în contra sentimentelorŭ, atacândŭ mai alesŭ reminiscinţele istorice, pe carĭ se întemeiéză aceste sentimente de propriă demnitate şi integritate.

Celorŭ carĭ dorescŭ sĕ niveleze totŭ, sĕ dărîme tóte monumentele, sĕ rĕstórne toţĭ sfinţii, carĭ pledéză pentru unŭ trecutŭ, ce le aduce aminte de îndatorirĭ neplăcute şi carĭ prin acésta nivelare forţată voiescŭ sĕ pregătéscă „statulŭ naţionalŭ“ visatŭ de ei, în care toţĭ sĕ simţă numai cum simtŭ ei, nu li-se va păré nicĭ decum surprindĕtorŭ atentatulŭ dela Buda.

Nicĭ nu e de miraţtŭ, că într'unŭ timpŭ, când se toleréză şi se aproba ca guvernulŭ sĕ ia nisce mĕsurĭ atâta de duşmănóse, ca aceea privitóre la afacerea colectării pentru monumentulŭ lui Iancu şi sĕ le ia într'unŭ modŭ ce vatămă atâta de multŭ simţulŭ naţionalŭ şi amorulŭ propriu alŭ unui poporŭ, care a adusŭ şi aduce atâtea jertfe pe altarulŭ patriei, şi când 'i se rĕsplătesc astfelŭ credinţa sa în vremurĭ de restrişte, s'a pututŭ întempla unŭ atentatŭ ca celŭ dela Buda.

Elŭ a venitŭ póte tocmai la timpŭ, ca sĕ avertiseze pe cei de susŭ şi sĕ-i facă sĕ cunóscă odată, că politica vindicativă, rĕsbunătóre şi destructivă de adĭ, ce 'şĭ află nutremêntulŭ de căpetenia în purtarea, în faptele şi întrelăsările guvernului ungurescŭ, nu póte duce decâtŭ la disoluţiune şi la anarchiă.

CRONICA POLITICĂ.

21 Martie.

Din *Roma* se anunţă lui „*Wiener Corr.*“ că oposiţiunea din camera italiană se pregătesce sĕ-i dea **ministrului-preşedinte o lovitură**, care sĕ-i nimicéscă gloria odată pentru tot-déuna. Cum va face-o acésta, se ţine încă secretŭ, numai atâta se scie, că *Cavalotti* s'a esprimată cătră aderenţiĭ lui, că a ajunsŭ în posesiunea a astfelŭ de documente, carĭ vorŭ dovedi în celŭ mai evidentŭ modŭ amesteculŭ lui Crispi în scandalulŭ Panamino, şi specialŭ în cestiunea Herz-Reinach. Cavalotti are însĕ de gândŭ sĕ păşéscă cu descoperirile lui pe scena parlamentului italianŭ numai imediatŭ înainte de votare, aşa ca se ia clicei diariste italiane mituite tótă posibilitatea de-a slăbi impresiunea descoperirilorŭ sale. Şi *Giolitti* a promisŭ publicarea unorŭ scrisorĭ ţinute până acum în ascunsŭ. La curte s'a pusŭ în mişcare unŭ curentŭ contra dictatorului, şi în fruntea curentului stă regina, cu tóte că regele voiesce sĕ ia sub scutŭ pe Crispi.

*

Diarulŭ polonŭ din Lemberg „*Dzennik Polsky*“, care la timpulŭ sĕu, mai alesŭ cu ocasiunea esposiţiei, era atâtŭ de însufleţitŭ pentru Maghiarĭ, pare a-se cuminţi acuma. Numitulŭ diarŭ, vorbindŭ despre **regimulŭ maghiarŭ din Ungaria**, dice că după dreptŭ şi dreptate, acela constă din maghiarisarea cea mai brutală. Toleranţa maghiară faţă cu naţionalităţile se ilustréză mai bine prin necontenite oprirĭ de adunărĭ politice, literare şi sociale, ba chiar şi de representaţiunĭ teatrale. Guvernulŭ totdéuna află câte-unŭ motivŭ pentru oprire, acum o eróre de formă, acum consideraţii sanitare şi publice. Décă e lipsă de motive, atuncĭ păşesce pe scenă fantoma „panslavismului“ séu a „dacoromânismului“. — E de speratŭ, că recunóscerea acésta a diarului polonŭ va fi de o durată mai lungă, decâtŭ entusiasmulŭ sĕu pentru Maghiarĭ!

*

In *Galiţia* se lăţesce totŭ mai multŭ pofta de **emigraţiune**. Diarele polone, carĭ până acuma nu încetau de-a pune vina pe diferiţĭ agenţĭ de emigrare, începŭ în fine a vedé, că causa mişcărei nu este de a-se căuta în machinaţiunĭ de ale agenţilorŭ, ci în *lipsa şi sĕrăcia poporaţiunei*. Cursulŭ principalŭ alŭ mişcărei e îndreptatŭ spre Brasilia, şi de aceea diarele îşĭ dau tótă nisuinţa de-a capacita pe poporŭ, că isvórele de câştigŭ în acea ţéră suntŭ fórte nefavorabile. O parte dintre emigranţĭ se îndréptă, lucru naturalŭ, şi spre Rusia. Astfelŭ „*Gazeta Narodowa*“ anunţă, că ţĕranii din cercurile Brody, Bobrka şi Glinyany înaintéză cererĭ în masse, ca Rusia sĕ le facă posibilă trecerea în Caucas, séu la Siberia, pentru de-a lucra acĭ la marea linie ferată, ce se construesce. Petenţii declară, că în casŭ décă li-se va da ascultare, cu toţii trecŭ la credinţa ortodoxă.

„Confederaţiunea austriacă“.

Distinsulŭ istoricŭ francesŭ Alfred *Rambaud* publică în foiletonulŭ nr-ului dela 26 Martie alŭ foiei francese „*Journal des Débats*“ unŭ articolŭ fórte interesantŭ, în care vorbindŭ despre opulŭ „*Histoire de l'Autriche-Hongrie*“ a lui *Louis Leger*, îşĭ espune părerile referitorŭ la rolulŭ monarchiei austro-ungare în politica internaţională, precum şi la viitorulŭ, ce-o aştéptă pe Austro-Ungaria.

Dintre statele triplei alianţe — dice Rambaud — nicĭ una n'are causă aşa de mare de a dori sincerŭ pacea, ca tocmai Austro-Ungaria. Şi într'adevĕrŭ, tot-déuna curtea din Viena s'a nisuitŭ sĕ susţină cele mai bune raporturĭ posibile cu statele afară din alianţă, dér mai alesŭ cu Francia. Moştenitorulŭ de tronŭ Rudolf d. e. în căl-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Din cartea a VIII-a a „Inţelepciunei Brahmanului“,

de *Fr. Rückert.*

Unŭ craiu tocmi fiului sĕu
Unŭ scutŭ, podóbă mare,
Cu patru câmpurĭ de azurŭ
Ş'unŭ chipŭ în fiă-care.

Şi pe sub fiă-care chipŭ
Sentinţe înţelepte,
Şi-'n jurŭ pe scutŭ: „Viéţa ta“
„acestea sĕ ţi-o 'ndrepte!“.

În câmpulŭ celŭ dintâiu unŭ cerbŭ
De aurŭ da scântei,
Sentinţa-'n diamantŭ suna:
„Tu teme-te de dei!“

Unŭ cocostârcŭ de-argintŭ lucia
În câmpulŭ celŭ vecinŭ,
Sub elŭ: „Cinstesce pe părinţĭ!“
Puteai ceti 'n rubinŭ.

Pe-alŭ treilea în bronzŭ era
O bróscă 'n ţestulŭ ei,
Ér dedesuptŭ în carneolŭ:
„De casă-ţĭ sémă iei!“

Pe celŭ din urmă unŭ delfinŭ
Era-'n oţelŭ săpatŭ,
Ér slova în mărgăritarŭ:
„La prietenĭ fi argatŭ!“

De ce frica de deii marĭ
În cerbŭ e 'nchipuită?
Simţindŭ furtuna tremură,
Că lui i-ar fi menită.

De ce s'arată'n cocostârcŭ
Iubirea de părinţĭ?
Tinĕrŭ ajută la bĕtrânĭ
Cu-aripa'n neputinţĭ.

La bróscă, cum de poţĭ afla
Aşa grije de casă?
Ea ţestu-'n spate purură
Şi-'lŭ pórtă, nu şi-lŭ lasă.

Delfinulŭ cum de este pusŭ
Simbolŭ de prietenie?
Vestindŭ furtuna la luntraşĭ
Cu ei stă'n vijelie.

Nu-i e destulŭ, că le-a vestitŭ
Că dă furtuna-'n grabă,
Ci se silesce-a mântui
Pe cei mustraţĭ de geabă.

I. Priscu.

Rosa uitată.

Naraţiune istorică, de Silvestru Frey.

(6) (Urmare).

Suntŭ momente, în carĭ şi celŭ mai înţeleptŭ dintre noi nu scie ce face; în carĭ lucrămŭ sub presiunea unei forţe, ce a câştigatŭ o putere demonică asupra-ne. Intr'o astfelŭ de stare părea, că se află şi Eudoxia Rasumin. Intr'altŭ casŭ ea n'ar fi cutezatŭ nicĭ-odată sĕ pună o întrebare atâtŭ de temerară şi sĕ provóce astfelŭ mânia puternicului Ţarŭ.

Acesta sărise în susŭ. Bărbătésca lui faţă devenise roşiă-întunecósă, vinele de pe frunte 'i-se umflară puternicŭ. Toţĭ tremurau. Toţĭ aşteptau o erumpere grósnică a furiei sale. Şi acéstă furiă era sdrobitóre.

In acestŭ momentŭ atâtŭ de periculosŭ, sări la mijlocŭ generalulŭ de Klinger.

— „Permiteţĭ Majestate“, dise elŭ, plecându-se înaintea Ţarului, „sĕ spunŭ câteva cuvinte în acéstă afacere? Eu credŭ adecă, că vĕ potŭ da desluşirea dorită!“

In cerculŭ celorŭ presenţĭ s'audi unŭ murmurŭ de uimire, şi trăsăturile feţei Ţarului se înseninară.

— „Ah“, dise el fórte liniştitŭ. „Étă unŭ ajutorŭ venitŭ la timpŭ, ca se-mĭ potŭ împlini rĕmăşagulŭ!“

Apoi aruncă o privire asupra Eudoxiei Rasumin, care, ca şi tonulŭ rece alŭ acestorŭ vorbe, îi arătă, că ea a comisŭ o greşélă nereparabilă. Totuşĭ se părea, că ea nu observă nimicŭ, şi sta nemişcată în posiţiunea odată luată. Cu o statură ar fi pututŭ fi asemĕnată, décă ardĕtórea privire a ochilorŭ ei negri n'ar fi trădatŭ, că în acestŭ corpŭ este viéţă.

Ţarulŭ se aşedase din nou pe scaunŭ, alăturĭ cu soţia sa, care cu inima palpitândă asista la decurgerea acestei afacerĭ.

— „Istorisesce déră“, dise elŭ, adresându-se cu-o amiciţiă crescêndă cătră bĕtrênulŭ generalŭ.

— „Dér décă aşĭ aminti Majestăţiĭ Vóstre, lucrurĭ carĭ......“

— „Adevĕrulŭ n'are nicĭ-odată lipsă de souse“, rĕspunse Nicolae. „Vorbesce!“

Generalulŭ începŭ: „Scimŭ cu toţii, în ce împrejurărĭ stranie s'a căsătoritŭ Ţarulŭ Alecsei cu frumósa Charlotta de Braunschweig. Intre multele principese, carĭ ambiţionau după onórea, de a sta lângă elŭ pe tronulŭ acestei puternice ţĕrĭ, ea fusese aceea, care raportase învingerea. Dealtmintrelea dênsa merita perfectŭ o astfelŭ

toria sa în jurulŭ pământului, a visitatŭ coloniile francese, ér în timpulŭ mai nou monarchulŭ Franciscŭ Iosifŭ şi împĕrătésa-regină Elisabeta, iubescŭ a se întreţiné pe pământŭ francesŭ etc.

Bunele raporturĭ dintre monarchiă şi Francia nu s'au vĕdutŭ periclitate, decâtŭ în 1889, când ministrulŭ preşedinte Tisza s'a pronunţatŭ, în parlamentulŭ maghiarŭ, într'unŭ modŭ atâtŭ de escepţionalŭ despre participarea la esposiţia din Parisŭ. „Dér adevĕratulŭ guvernŭ austro-ungarŭ, care residă în Viena, a făcutŭ numai decâtŭ totŭ posibilulŭ necesarŭ, ca incidentulŭ sĕ se nulifice şi sĕ arete, ce importanţă, séu mai bine ḑisŭ *neimportanţă* au cuvintele lui Tisza. Ast-felŭ din totulŭ a resultatŭ, că s'a tocitŭ *legenda maghiară*, care grassa la noi după ḑilele eroice din 1849".

Dér monarchia austro-ungară evită cu multă înţelepciune orĭ-ce provocaţiune şi faţă cu Rusia, şi totŭ ast-felŭ se pôrtă reservatŭ şi faţă de statele balcanice, chiar şi faţă cu România, a căreĭ duşmană adese-orĭ este Ungaria. Una din causele acesteĭ prevederĭ, fără îndoială, dŭ nu este alta, decâtŭ că Austro-Ungaria nu se prea încrede în noroculŭ armelorŭ sale, dér mai alesŭ o îndémnă la acésta cugetulŭ, că în timpŭ de rĕsboiu pôte sĕ piérdă multŭ mai multŭ, decum ar câştiga. Presupunêndŭ, că ea ar învinge pe Rusia, ce ar puté căpĕta? Se ḑice, că celŭ puţinŭ Polonia ruséscă, pe care ar uni-o cu Galiţia, orĭ ar anecta Macedonia până la Salonic.

După Rambaud, amêndouĕ cuceririle mai multŭ ar slăbi monarchia, nu numai pentru-că ast-felŭ posiţiunile ei de apĕrare ar puté fi atacate mai uşorŭ decâtŭ acum, ci şi pentru-că s'ar dĕrîma echilibrulŭ politicŭ-internŭ alŭ monarchieĭ, care şi aşa e destulŭ de greu de rehabilitatŭ. O mare Poloniă, de sigurŭ ar face trialismŭ din dualismŭ, şi prin acésta ar aţîţa dorinţele tuturorŭ naţionalităţilorŭ din monarchiă după independenţă. Décă însĕ monarchia s'ar sili aşi augmenta teritorulŭ în Sudŭ, sporindŭ pe supuşii ei sêrbĭ: acestia unițĭ fiindŭ cu Sêrbii din Ungaria, Bosnia, Dalmaţia şi Slavonia, i-ar face întocmai marĭ neajunsurĭ.

„*Drang nach Osten*" deci nu mai are deja înţelesŭ în monarchiă. Nicĭ unŭ rĕsboiu victoriosŭ nu i-ar fi de folosŭ, pe când din contră, o învingere, ce ar suferi, ar puté s'o lipséscă de Bosnia şi Herţegovina, de provinciile dela graniţe, de-aprôpe întrégŭ Ardealulŭ şi de Bucovina.

Rambaud spune apoi mai departe, că Austro-Ungaria va trebui sĕ revină la rolulŭ, ce l'a avutŭ după lupta dela Mohaciu, şi cu câtŭ naţionalităţile din acestŭ statŭ se desvôltă mai multŭ, cu atâtŭ monarchia Habsburgilorŭ, s'apropiă de caracterulŭ ce l'a avutŭ în secolulŭ XVI: de *caracterulŭ unei confederaţiunĭ defensive.*

Jeszenszky la Sibiiu.

Trebue sĕ revenimŭ din nou la afacerea penibilă a convorbirilorŭ celorŭ dela „Tribuna" cu d-lŭ Jeszenszky Sandor. Se tratéză de reputaţiunea şi de onórea presseĭ nóstre românescĭ, de aceea trebue sĕ se facă lumină asupra demersurilorŭ tainice şi neesplicabile ale colaboratorilorŭ numiteĭ foĭ faţă cu căpetenia poliţieĭ secrete a luĭ Banffy.

Publicămŭ aḑĭ în tótă estensiunea sa comunicatulŭ semi-oficiosŭ din „Egyetértés" dela 31 Martie n. c. despre care amŭ făcutŭ amintire între scirile ḑileĭ din numĕrulŭ de erĭ alŭ foieĭ nóstre. Étă-lŭ:

Jeszenszki şi Românii. De curênd consilierulŭ de secţiă ministerialŭ *Jeszenszky* Sándor, referentŭ în presidiulŭ ministerialŭ alŭ afacerilorŭ, ce stau în conexiune cu cestiunea de naţionalitate, a petrecutŭ o ḑi în Sibiiu, în afacere de natură privată(?). *Pe calea ferată s'a întêlnitŭ cu Russu-Şirianu*, pe care a avutŭ ocasiune de a-lŭ cunósce mai de-aprôpe din procesele de pressă, pe când era procurorŭ. A doua ḑi Russu-Şirianu i-a *presentatŭ* pe unulŭ dintre colaboratorii primĭ ai „Tribuneĭ", d-lŭ *Bogdanŭ-Duică*. Impregiurarea acésta a fostŭ de ajunsŭ, ca Românii noştri cu fantasiă viuă sĕ lege cele mai curióse combinaţiunĭ de călĕtoria lui Jeszenszky la Sibiiu, şi tractéză cu acele, ca cu nisce adevĕrurĭ, pe publiculŭ română naivŭ, cetitorŭ de ḑiare. In legătură cu acéstă călĕtoriă a luĭ Jeszenszky, în numĕrulŭ de ierĭ „*Voinţa Naţională*" din Bucurescĭ, *într'o corespondenţă datată din Sibiiu*, scrie între altele, că tactica de până acum a Maghiarilorŭ a fostŭ, că au aruncatŭ în temniţă pe toţĭ aceia, carĭ s'au luptatŭ contra hegemonieĭ maghiare. Ast-felŭ apoĭ s'au umplutŭ treĭ temniţe cu luptătorĭ pentru ideia naţională română. Acésta însĕ n'a avutŭ până acum decâtŭ acelŭ resultatŭ pipăibilŭ, că mişcarea naţională română a luatŭ proporţiunĭ mai tarĭ, ér acésta a pusŭ pe gândurĭ pe guvernulŭ maghiarŭ. Nu mai puţinŭ l'a îngrijatŭ şi aceea, că străinătatea ia cunoscinţă despre cea mai neînsemnată nedreptate, ce comitŭ contra Românilorŭ. Din causa acésta foile opoziţieĭ acusă pe guvernŭ, că: „atâtŭ înăuntru, câtŭ şi înafară a lăsatŭ terenŭ'prea mare mişcărilorŭ române". Invĕţândŭ din acestea, guvernulŭ a recursŭ la o schimbare de tactică. *A înlăturatŭ procesele de pressă, şi a decisŭ, ca în secretŭ*, pe cale administrativă, sĕ desvôlte mai mare terorismŭ. Spre scopulŭ acesta a sporitŭ gendarmeria în Ardealŭ şi crede, că prin organisarea poliţieĭ de statŭ îi va succede a sugruma şi cea mai mică manifestaţiune a mişcărilorŭ naţionale române. Cu acésta stă în legătură călĕtoria în Ardealŭ a consilierului de secţiă ministerialŭ *Jeszenszky*, care a venitŭ aicĭ, *ca sĕ organiseze poliţia secretă de statŭ* şi care de aicĭ a călĕtoritŭ mai departe la Făgăraşŭ şi Braşovŭ. In timpulŭ petreceriĭ sale aicĭ, s'a nisuitŭ a se întêlni cu Românĭ, ca sĕ-ĭ spioneze. Intr'unŭ cercŭ maghiarŭ de aicĭ a declaratŭ, că „nu e imposibilŭ, ca Românii, într'unŭ momentŭ datŭ, sĕ facă revoluţiă". In asemenea înţelesŭ s'a nisuitŭ a informa şi pe Saşĭ, dintre carĭ are şi amicĭ. Se póte, că a şi aflatŭ Saşĭ, carĭ au credutŭ acésta, căcĭ sĕ ne gândimŭ numai la aceia, carĭ cu ocasia celeĭ din urmă adunărĭ săsescĭ au ḑisŭ, că chiămarea Saşilorŭ este, de a păḑi hotarĕle ţĕriĭ. Ca fostulŭ procurorŭ sĕ-şĭ facă cuvintele şi mai credibile, a lăţitŭ printre Saşĭ, că elŭ are date positive despre aceea, că *Liga chelluesce la anŭ douĕ şi jumĕtate milióne* spre scopurĭ daco-române.

Fóia ungurésca, de sigurŭ bine informată şi din isvorŭ directŭ, adecă de însuşĭ d-lŭ Jeszenszky, dă de minciună pe aceia, carĭ au susţinutŭ, în „Tribuna", că d-niĭ Russu-Şirianu şi Bogdanŭ-Duică s'au întêlnitŭ numai aşa din întêmplare într'unŭ restaurantŭ din Sibiiu cu d-lŭ Jeszenszky. Nu, d-lorŭ, *trenulŭ* nu e *restaurantŭ* şi presentarea pusă în vedere nu e o *întêlnire „din întêmplare"*.

Corespondenţa din „Voinţa Naţională", care s'a trimisŭ din Sibiiu, pare a fi prea bine informată despre planurile secrete ale guvernuluĭ unguresc, despre intenţiunea sa de a înceta cu procesele de pressă şi a procede la organisarea poliţieĭ secrete de statŭ etc. Mai scie sĕ ne spună, ce a ḑisŭ Jeszenszky într'unŭ cercŭ maghiarŭ şi cum a informatŭ pe Saşĭ. Ceea ce nu ne spune însĕ este tocmai ce ne interesézâ pe noi mai multŭ, privitorŭ adecă la convorbirea luĭ cu Românii, cu carĭ a căutatŭ sĕ se întêlnéscă.

In „Tribuna" n'amŭ cetitŭ nimicŭ despre tóte aceste. Ni-se spune numai, că ceea ce au vorbitŭ d-nii Russu-Şirianu şi Bogdanŭ-Duică „în restaurantŭ" cu omulŭ de încredere alŭ luĭ Banffy, ei au comunicatŭ celorŭ, pe carĭ „îi interesézâ personalŭ".

Ce sĕ credemŭ acuma de tóte aceste tainice şi confuse revelărĭ, făcute numai în urma descoperireĭ corespondenţeĭ nóstre din Sibiiu, pe care o întăresce pe deplinŭ comunicatulŭ din „Egyetértés"?

E într'adevĕrŭ revoltătorŭ a vedé, cum aceĭ domnĭ ḑiariştĭ, de bine ce se sciu cu secretele luĭ Jeszenszky în buzunarŭ, năvălescŭ din nou în „Tribuna" de Duminecă asupra confraţilorŭ lorŭ şi *ameninţă* în modulŭ celŭ mai ridiculŭ cu aplicarea politiceĭ bismarkiane — *risum teneatis* — asupra celorŭ ce pretindŭ înainte de tóte lealitate şi sinceritate între fraţĭ în lupta naţională.

Cum sĕ ne esplicămŭ acéstă purtare, pe câtŭ de copilăréscă, pe atâtŭ de făţarnică şi suspectă?

SCIRILE ḐILEI.

21 Martie.

D-lŭ Nicolae Cristea, condamnatŭ în procesulŭ Memorandului la 8 lunĭ închisóre de statŭ, va sosi mâne din Vaţŭ (unde şi-a făcutŭ pedépsa) la Sibiiu, unde i-se va face o primire căldurósă din partea Românilorŭ.

—o—

Liberatŭ. D-lŭ Dionisie *Romanŭ*, care şi-a făcutŭ osênda de 8 lunĭ închisóre de statŭ, dictată în procesulŭ Memorandului, s'a reîntorsŭ dela Vaţŭ în Mediaşŭ, Sâmbătă în 31 Martie. Dela Copşa până la Mediaşŭ d-lŭ *Romanŭ* a fostŭ petrecutŭ de-unŭ şirŭ frumosŭ de trăsurĭ, ér la marginea Mediaşuluĭ ilŭ aşteptau o mulţime de vre-o 200 ţĕranĭ românĭ. Séra s'a datŭ la casele d-luĭ Romanŭ o cină, la care au participatŭ unŭ numĕrŭ frumosŭ de óspeţĭ.

—o—

Altŭ procesŭ monstru. Cetimŭ în „Tribuna" de aḑĭ: Primimŭ aḑĭ din Alba-Iulia scirea, că la 25 Martie n. s'a înmanuatŭ d-luĭ Simeonŭ *Socaciu*, învĕţătorŭ în Cióra, şi apoĭ ţĕranilorŭ Mateiu *Maiorescu*, Ioanŭ *Ilie*, Grigorie *Iulcscu*, Iónŭ *Suvaina*, Luca *Iulescu*, Nicolae *Simu*, Trifanŭ *Olteanu*, Nicolae *Stupară*, Vasile *Simu*, Ilie *Iuca*, Achimŭ *Prenarŭ*, Nicolae *Germanŭ*, Nicolae *Jibereanŭ*, Nicolae *Deja*, George *Manoilă*, Iónŭ *Maiorescu*, Nicolae *Cătană* şi Nicolae *Branca* — *nouĕ-spre-ḑece cu toţii*, — acusaţĭ fiindŭ pentru agitaţiune (§-ulŭ 172, alin. a. şi §-ulŭ 174) şi pentru transgresiune contra ordineĭ publice şi a autorităţilorŭ (§-ulŭ 42 c. p.), delicte, ce le-ar fi comisŭ prin faptulŭ că în ḑiua de 20 Maiu 1894 au scrisŭ o adresă de aderenţă pentru acusaţiĭ Memorandului, adresă pe care au vrutŭ sĕ o espedieze „Tribuneĭ", dér care li-s'a confiscatŭ încă înainte de a se espeda. Totŭ pentru acéstă adresă învĕţătorulŭ Simeonŭ Socaciu a fostŭ deja aruncatŭ în temniţă preventivă. Ca martorĭ în acestŭ procesŭ suntŭ citaţĭ 7 Românĭ şi unŭ Ungurŭ. Ḑiua pertractăriĭ nu e fixată încă. — Amintimŭ la acestŭ locŭ, că — după o scire din Blaşiu — învĕţătorulŭ *Făgărăşanu* din *Tûr* a fostŭ *escortatŭ de gendarmĭ* la Blaşiu.

—o—

Condamnaţĭ noĭ. Abia se închise uşa temniţeĭ după fostulŭ redactorŭ alŭ foieĭ nóstre — ḑice „Dreptatea" — şi étă, că éră trebue sĕ se deschidă, că sĕ între pe ea alţĭ doĭ Românĭ, condamnaţĭ pentru „agitare" în contra statuluĭ şi raseĭ maghiare. Preotulŭ Vasiliu Budescu este condamnatŭ de cătră tribunalulŭ din Oradea-mare pentru-că „a agitatŭ" în contra statuluĭ maghiarŭ şi în contra pretoruluĭ (sic!), la treĭ lunĭ închisóre de statŭ; ér preotulŭ Constantinŭ Juga, asişderea pentru „agitare" este condamnatŭ de cătră tribunalulŭ din Deşiu la

---

de distincţiune. Lângă légănulŭ eĭ stĕtuseră graţiile; era totŭ atâtŭ de frumósă, pe câtŭ era de virtuósă. Viéţa lorŭ casnică încă fusese câtŭ se póte de fericită. Ţarulŭ Alecseĭ nu cunoscea o fericire mai mare, decâtŭ aceea, de a privi în ochiĭ soţieĭ sale, ér acésta îĭ rĕsplătea perfectŭ iubirea, pe care i-o arăta dênsulŭ".

Alecsandra Feodorowna sorbea cu sete fiă-care cuvêntŭ, care venia de pe buzele bĕtrânuluĭ eĭ amicŭ. Se părea, ca şi când dênsulŭ ar istorisi propriulŭ eĭ păsŭ.

— „Dér nu fiă-care era veselŭ de fericirea, pe care o gusta tinĕrulŭ Ţarŭ", continuă generalulŭ. „La curte se formase o partidă, care privia cu ochĭ rĕĭ la împĕrătésa. O invidiau pentru influinţa, pe care o esercita dênsa asupra bărbatuluĭ sĕu. I-se imputa, că e o străină, care în Rusia nicĭ-odată nu va prinde rădĕcinĭ. In aceea, că dorulŭ de patriă, de părinţĭ şi de iubitele-ĭ surorĭ o copleşia câte-odată, eĭ vedeau o trădare faţă cu noua eĭ patriă. Acele sentimente atâtŭ de nobile, lipirea şi credinţa, erau timbrate aşa-dérâ chiar de crimă".

Vocea generaluluĭ devenise mai puternică, ochiĭ luĭ priveau severŭ de sub desele şi cĕruntele sprâncene.

— „Şi de-órece se scia, că Ţarulŭ iubea multŭ pe soţia sa, eĭ se păzeau, firesce, de a-ĭ descoperi ceea ce simţeau. In schimbŭ însĕ, eĭ se încercară a face unŭ altŭ atentatŭ contra fericireĭ împĕrătéseĭ. Pacea lorŭ casnică trebuia nimicită, bărbatulŭ eĭ trebuia sĕ fiă înstreinatŭ de dênsa".

— „Tocmai ca la noi", îşĭ ḑicea de de totŭ încetŭ Alecsandra Feodorowna.

— „Trebue sĕ lăudămŭ pe Ţarulŭ pentru acea, că dênsulŭ resistă cu putere bărbătéscă contra orĭ-căruĭ atacŭ prin care voiau aceia sĕ-lŭ nebunéscă. Iubirea luĭ faţă de împĕrătésa se părea, că cresce şi mai multŭ. Inaintea lumeĭ întregĭ căuta dênsulŭ sĕ-ĭ dea cele maĭ gingaşe dovedĭ de iubire. In sfîrşitŭ însĕ se părea, că s'a aflatŭ o persónă potrivită scopuluĭ partideĭ. Acésta era o Georgiană, contesa Elena Darikoff, totŭ atâtŭ de violénă, ca şi frumósă şi totŭ atâtŭ de trufaşe, ca şi ambiţiósă. Eĭ 'i se încredinţase misiunea de-a seduce pe Ţarŭ".

Eudoxia Rasumin simţia, că în acestŭ momentŭ ochiĭ tuturorŭ erau aţintiţĭ asupra eĭ. Dér dênsa nu se mişcă şi nicĭ nu clipea din ochĭ. Rece şi indiferentă sta ea, ca şi când acéstă istorisire n'ar interesa-o absolutŭ de locŭ. Ţinuta eĭ era demnă de admiratŭ.

— „Ultimulŭ actŭ alŭ intrigeĭ, care ameninţa fericirea împĕrătéseĭ, trebuia sĕ aibă locŭ la unŭ balŭ, pe care ilŭ dedea o rudeniă de a conteseĭ, tocmai pentru acestŭ scopŭ. Nicĭ Ţarulŭ şi nicĭ soţia sa nu sciau despre cele ce aveau sĕ se întêmple. Eĭ primiseră invitarea şi aveau intenţiunea de-a lua parte la balŭ. Era vară, şi curtea resida în Zarskoje-Selo, care pe atuncĭ era încă, firesce, o locuinţă fórte modestă. Pe când împĕrătésa îşĭ făcea toaleta, Ţarulŭ merse, sĕ se preumble prin parcŭ. De-odată ajunse la unŭ locŭ, unde cresceau cele maĭ frumóse florĭ. Intr'acestea află unŭ minunatŭ bobocŭ de rosă, care tocmai se desfăcea şi care era tocmai de acelŭ soiu şi de acea colóre, ce-ĭ plăcea mai multŭ împĕrătéseĭ. Elŭ se plecă sĕ mirôse flórea şi întinsese deja mâna, spre a-o rupe. Atuncĭ însĕ îi veni în minte, că peste câte-va ḑile este ḑiua nascereĭ soţieĭ sale. Ar fi putea deci sĕ-ĭ ofere unŭ darŭ mai potrivitŭ, decâtŭ tocmai acéstă flóre, care pe lângă celelalte mai era şi fórte rară, aşa încâtŭ cu greu se putea găsi în vre-unŭ altŭ locŭ? De sigurŭ, că împĕrătésa era sĕ fiă surprinsă în modulŭ celŭ mai plăcutŭ prin acestŭ darŭ! Pentru-ca nu cumva însĕ flórea sĕ fiă ruptă de altă mână, trebui sĕ pună acolo imediatŭ o strajă, care s'o păzéscă ḑi şi nópte".

— „Ah!" esclamă Ţarulŭ, şi unŭ surîsŭ îi înseninâ faţa.

— „Dér acum", continuă generalulŭ, „urméză tragiculŭ, cu care se termină acéstă gingaşă idilă. Câte-va óre după acéstă întêmplare, urmă balulŭ principeluĭ Darikoff. Ţarulŭ căḑu jertfă fermecătóreĭorŭ seducerĭ ale Georgianeĭ. Soţia, datoriă, roză — totulŭ uită sub presiunea noueĭ sale pasiunĭ. Roza rară se veştejí curêndŭ sub arşiţa sóreluĭ, straja însĕ stă încă şi acum la loculŭ sĕu. Căcĭ décă Ţarulŭ dă o poruncă, aceea rĕmâne în vigóre, până când şi-o revócă elŭ însu-şĭ, chiar décă ar trece generaţiunĭ întregĭ!"

Nicolae privi la soţia sa. In ochii ei

o lună temniță ordinară și o sută de floriul amendă în banĭ. Cu astfelŭ de dovedĭ de dragoste patriotică și „egală îndreptățire“, nu-i vorbă, făurescŭ din noi patrioțĭ pentru mileniu.

—o—

Commers pentru Bismark în Brașovŭ. Duminecă séra Sașii brașovenĭ au sĕrbătoritŭ pe Bismarck printr'unŭ commers festivŭ arangeatŭ în sala casei de concerte, la care a luatŭ parte unŭ publicŭ fórte numĕrosŭ. Pe scena, unde se afla tribuna vorbitorilorŭ, erau așeḑate trei busturĭ, în mijlocŭ alŭ lui Bismarck, ér la drépta și la stânga busturile lui Iahn și Teodor Körner. Musica a intonatŭ „Vacht am Rhein“, ér publiculŭ a cântatŭ în corŭ cântarea „Stimmt an mit hellen hohen Klang.“ Senatorulŭ O. Alesius a vorbitŭ apoi, accetuândŭ iubirea Sașilorŭ către patria ungară și către monarchŭ, după-care s'a cântațŭ prima strofă din imnulŭ împĕrătescŭ. După acésta a ținutŭ președintele reuniunei de gimnastică și directorulŭ scólei de fete C. Thomas, discursulŭ festivŭ, în onórea lui Bismarck, care a fostŭ viu și sgomotosŭ aplaudatŭ, obștea întrégă intonândŭ cu putere „Die Wacht am Rhein“. A urmatŭ apoi unŭ „salamandru“ și s'a trimisŭ o telegramă de felicitare principelui Bismarck la Friedrichsruh, din partea commersului festivŭ, prin d-lŭ protopresbiterŭ Franciscŭ Oberth. Prin acésta s'a încheiatŭ programa.

—o—

Aniversarea nascerei prințului Bismarck s'a serbatŭ în tóte orașele și în tóte satele prin serbărĭ și discursurĭ patriotice, reamintindŭ meritele fostului cancelarŭ. Serbarea a fostŭ mai cu deosebire' imposantă la Niederwald, unde se ridică monumentulŭ naționalŭ; mii de persóne au venitŭ din țĕrile renane. In Prusia și în tóte statele federate școlile și birourile au fostŭ închise, edificiile publice erau împodobite și s'au trasŭ focurĭ de artificii. In Hamburg, 1,600 de persóne au asistatŭ la banchetulŭ datŭ de către comitetulŭ electoralŭ alŭ Reichstagului în onórea prințului de Bismarck. Președintele, d. Sieveking, a ridicatŭ, în mijloculŭ marilorŭ manifestațiunĭ de entusiasmŭ, unŭ toastŭ în sănĕtatea împĕratului și a lui Bismarck. In Berlinŭ, banchetulŭ studenților în onórea prințului de Bismarck s'a ținutŭ la *Philharmonie.* Au luatŭ parte multe notabilitățĭ din litere, sciințe și arte, miniștrii Boetticher, Miquel, Rosse, Schoenstedt și numeroși membri ai parlamentului.

—o—

Intrunirea congresului bisericei sêrbescĭ, convocatŭ la Carlovĕțŭ prin patriarchulŭ Brancovicĭ, a fostŭ interḑisă din partea guvernului. Din causa acésta domnesce între Sêrbĭ o mare nemulțămire și indignațiune. Comisiunea congresului sêrbescŭ se va întruni la Carlovĕțŭ.

—o—

Limba chinesă în Rusia. Din Petersburg se scrie, că o lege publicată prescrie crearea unei clase speciale de limba chinezéscă la liceulŭ din Vladivostok.

—o—

Ciocnire între două vapóre. Cu data de 30 Mart. se telegrafiéză din Messina, că s'a produsŭ o ciocnire în strîmtóre între două vapóre sub pavilionŭ englesŭ, „*Brinkburn*“ și „*Alvah*“. Celŭ din urmă, încărcatŭ cu grâu, s'a scufundatŭ la Canitelh. „*Brinkburn*“, care avea pe bordŭ 100 pasagerĭ, dintre carĭ 10 ofițerĭ francesĭ și o sarcină de piróge provenindŭ din Toulon și cu destinația la Madagascarŭ, a întratŭ în portulŭ Messinei cu stricăciunĭ grave, dér tótă lumea este scăpată.

—o—

Memoriĭ din 1848/49 de Vasilie Moldovanŭ. Au aparutŭ și s'au pusŭ în vêndare Memoriile lui *Vazilie Moldovanŭ* într'o broșură elegantă, de 11 cóle, formatŭ 8°. Prețulŭ unui esemplarŭ e: **50 cr.** séu **1 corónă**, plus 5 cr. porto poștalŭ; pentru România și strĕinătate *1 francŭ 50 banĭ.* Comandele se facŭ la adresa: *Traianŭ H. Popŭ*, publicistŭ, *Brașovŭ* (Brassó). Comandele se efectuescŭ promptŭ și sigurŭ. Doritorii de a poseda acéstă prețiósă seriere, suntŭ rugațĭ a *grăbi cu procurarea ei* la numita adresă. Esemplare pe creditŭ nu se trimitŭ.

Congregațiunea

Comitatului Hunedóra, ținută în Deva, la 30 Mart. n. c.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

Cu multă părere de rĕu trebue sĕ constatămŭ, că la Congregațiunea acésta, deși au fostŭ obiecte fórte interesante, mulțĭ din membri românĭ au absentatŭ. E adevĕratŭ, că nicĭ Maghiarĭ nu au fostŭ mulțĭ, dér acéstă împregiurare nu póte scusa pe membrii partidului nostru.

Indată după 9 óre, fișpanulŭ, cu două cuvinte, deschise ședința, apoi amintindŭ de mórtea archiducelui Albrecht, face propunere, ca congregațiunea, avêndŭ în vedere jalea „regelui“, sĕ-șĭ esprime condolența protocolară.

Imediatŭ, fără ca cine-va sĕ se scóle și fără ca sĕ aștepte, ca cine-va sĕ ḑică ceva, fișpanulŭ, strămutândŭ glasulŭ în mai a jale și făcêndŭ o fața tristă, îșĭ aduce aminte de mórtea „marelui fiu“, conte Kun Kocsárd, înșirându-i „meritele câștigate față de națiune“ prin donațiunile făcute Kultur-egyletului ș. c. l., decĭ propune, — ca congregațiunea sĕ-șĭ esprime condolența sa la protocolŭ, ast-felŭ eternisându-i numele și în analele comitatului.

Se înțelege, că la acésta propunere calvinii și șoviniștii au eruptŭ în vii aprobărĭ, dér însuflețirea li-se topì, îndată ce membrulŭ *Franciscŭ Hossu Longinŭ*, într'o vorbire formalŭ mustrătóre, le dete a înțelege, că într'unŭ comitatŭ atâtŭ de românescŭ, cum e alŭ nostru, este o îndrăsnélă prea caracteristică, ca cine-va, și încă chiar representantulŭ guvernului, sĕ vină cu o asemenea propunere.

Românii au cunoscutŭ fórte bine pe contele Kun Kocsárd și' faptele lui; ei sciu câte a făcutŭ elŭ, ca sĕ maghiariseze copiiĭ românĭ de prin comitatŭ, ca apoi sĕ facă din ei dușmaniĭ sângelui și némului, din care au eșitŭ, și în fine scimŭ bine și ce menire au donațiunile lui; pentru aceea, ḑice vorbitorulŭ, nu se află în întregŭ comitatulŭ, ba în întrégă țéra unŭ singurŭ sufletŭ de Românŭ, care sĕ condoleze mórtea lui Kun Kocsárd. Din aceste și alte considerațiunĭ, încheiă vorbitorulŭ, pe carĭ nu voiu acum sĕ le atingŭ, eu din cele două propunerĭ primescŭ pe cea dintâiu, ér fața de a doua facŭ contra propunerea, ca sĕ trecemŭ peste ea la ordinea ḑilei.

In totŭ decursulŭ acestei vorbirĭ, „Kulturegyetlet“-iștii schimbau la fețe, ér la urmă se sculà căprarulŭ calvinilorŭ, inspectorulŭ Réthi și, stăpânitŭ de iritațiune, cere ca sĕ se primescă „mărețа“ propunere a fișpanului, declarândŭ, că aderéză și la condolarea pentru archiducele.

Fișpanulŭ pune propunerea la votŭ și majoritatea o primesce.

Urmândŭ obiectele puse la ordinea ḑilei, protonotarulŭ cetesce rescriptulŭ miniștrilorŭ baronŭ *Bánffy, Perczel* și *Wlasics*, prin care facŭ cunoscute numirile lorŭ ca ministri.

Comisiunea permenentă propune, ca: „*rescriptele sĕ se ia* „**cu plăcere**“ *la cunoscință, și noilorŭ ministri sĕ li-se trimită adrese de felicitare și de aderare*“.

Deși este sciutŭ, că Maghiarii și pe la noi, pe cale privată, înjură și hulescŭ mereu pe Bánffy și pe ceialalțĭ ministri, și cu tóte că suntŭ mulțĭ și oposiționalĭ declarațĭ, nimenĭ dintre Maghiarĭ nu a cutezatŭ sĕ ḑică unŭ cuvêntŭ față de propunerea comisiunei permanente.

Se sculà apoi membrulŭ *Franciscŭ Hossu Longinŭ* și într'o vorbire lungă arăta, ce impresiune a făcutŭ pretutindenea numirea lui Bánffy și soțĭ, se provocà la cele ce au scrisŭ și scriu ḑilnicŭ chiar și foile maghiare și ce părerĭ se spunŭ în dieta Ungariei despre baronulŭ Bánffy, ca ministru; apoi întrébă cu sarcasmŭ, că după tóte aceste, cum se póte presupune, că s'ar afla unde-va vre-unŭ Românŭ, care sĕ se bucure de ajungerea la putere a vestitului și de tristă aducere aminte fișpanŭ din comitatulŭ Bistriței-Năsĕudŭ!

Atuncĭ — continuà vorbitorulŭ, — când în tóte părțile țerei, înși-șĭ cei ce se recorescŭ la umbra puterei îșĭ arată pe față nemulțumirile; când bine este sciutŭ, că cine a fostŭ br. Bánffy, când era fișpanŭ; când scie tótă lumea, cu ce cruḑime și furiă s'a aruncatŭ br. Bánffy asupra Românilorŭ; atuncĭ, când în portofoliulŭ sĕu ministerialŭ br. Bánffy numai în casulŭ acela este ascultatŭ și aprobatŭ, décă recurge la ultimulŭ „argumentŭ“, de-a amenința și elŭ pe Românĭ; când soții lui miniștri, împreună cu mamelucii și slujbașii lui, au luatŭ la gónă tótă inteligența română și au tăbărîtŭ cu gendarmĭ asupra nóstră; când în dieta din Budapesta, șovinismulŭ maghiarŭ s'a potențatŭ întru atâta, încâtă acuma unii — neținêndŭ sémă, că suntŭ în mijloculŭ Europei, că trăiescŭ în secolulŭ alŭ 19-lea și că parŭ a fi legislatorĭ, — ne amenință cu fierŭ și focŭ; atuncĭ, când tóte instituțiunile nóstre naționale și culturale se persecută și se distrugŭ; când țĕranii noștrii suntŭ espușĭ dilnicŭ la felŭ de felŭ de șicane păgubitóre, bătăi prin gendarmĭ și haiducĭ și persecuțiunĭ pe tóte terenele vieții de statŭ; când de pe fața fiă-căruia, se vede, că nu e cu putință, ca sĕ fiă mulțumitŭ cu stările actuale; atuncĭ, on. Congregațiune, când toțĭ ómenii de bine suntŭ îngrijațĭ de urmările, ce potŭ nasce din starea actuală: — este o adevĕrată caricatură a propune, ca într'unŭ comitatŭ eminamente românescŭ, representanții sĕ se proștérnă și sĕ se bucure de numirea unui ministeriu-Bánffy.

Din contră, trebue sĕ rugămŭ pe Il. Sa D-lŭ fișpanŭ, ca representantulŭ guvernului, ca sĕ aducă la cunoscința stăpânirei, că numirea noului ministeriu a făcutŭ și la noi cea mai deprimătóre și cea mai îngrijitóre impresiune. In specialŭ puteți sĕ-i spunețĭ, că Românii, majoritatea covîrșitóre a locuitorilorŭ acestui comitatŭ, nu au motive de-a se bucura, nicĭ simtŭ vr'o umbră de încredere față de br. Bánffy și soții sĕi.

Putețĭ sĕ aducețĭ la cunoscință stăpânirei, că décă și celelalte partide opoziționale politice din țéră, cu atâtŭ mai vîrtosŭ noi, membrii partidului naționalŭ românŭ, nu putemŭ avé nicĭ o încredere în ministeriulŭ lui Bánffy. I-o putețĭ aduce la cunoscință, că stările actuale-politice întru atâta au înverșunatŭ pe toțĭ cetățenii patriei, încâtŭ cei ce dilnicŭ au atingere cu poporulŭ și cu classele de josŭ, deja și pe la noi au observatŭ îngrijitórele simptome, ce în alte părțĭ s'au ivitŭ (Sgomotŭ și desaprobărĭ.)

(Va urma).

Literatură.

In institutulŭ tipogr. T. Liviu Albini din Sibiiu a apărutŭ: **Comasările,** îndreptarŭ practicŭ în afacerĭ de-ale comasărei cu stricta observare a legilorŭ și ordinațiunilorŭ mai nouĕ, de *Eliă Doppŭ*, asistentŭ de inginerŭ. Prețulŭ 40 cr.

Sciri telegrafice.

Budapesta 2 Aprile. Fóia oficială publică numirea președintelui tablei regescĭ Vörösmarty ca secretarŭ de statŭ în ministeriulŭ de justițiă.

Budapesta, 2 Aprile. Aḑĭ nópte după ora 1 a observatŭ polițiștulŭ, care păzea pe piața st.-lui George lângă monumentulŭ lui Hentzi pe unŭ bărbatŭ elegantŭ îmbrăcatŭ, care ținea unŭ fitilŭ aprinsŭ în mână. Elŭ voì sĕ mérgă într'acolo, când individulŭ suspectŭ începù sĕ fugă. In momentulŭ următorŭ se auḑi o **detunătură grozavă. Piața se umplu de fumŭ, tóte ferestrile caselorŭ dinprejurŭ se sparseră.**

In urma detonațiunei straja dela palatŭ dădù alarmă. In primulŭ momentŭ nu sciea nimenĭ, ce s'a întêmplatŭ. Polițiștii se adunară la fața locului spre a cerceta monumentulŭ, căruia însĕ *nu i s'a întêmplatŭ nimicŭ.* In curêndŭ apărù și căpitanulŭ orașului cu mai mulțĭ funcționari și detectivĭ.

Amploiații dela ministeriulŭ de finance, care se află în piața sf. George, și unŭ polițistŭ spunŭ, că au vĕḑutŭ unŭ domnŭ elegantŭ îmbrăcatŭ fugêndŭ dela monumentŭ spre suburbiulŭ Christinenstadt, unde a dispărutŭ în strada Attilla.

Puterea esplosiunei a fostŭ așa de mare, încâtŭ monumentulŭ ar fi fostŭ de sigurŭ distrusŭ, décă atentatorulŭ ar fi aruncatŭ materia esplosibilă în mai mare apropiere de elŭ. Poliția a păzitŭ tótă nóptea pe piața sf. George. Se cercetéză în tóte părțile ca sĕ se afle atentatorulŭ.

Budapesta, 2 Aprile. — Poliția *a arestatŭ pe atentatorulŭ contra monumentului lui Hentzi.* Acesta este **redactorulŭ Adrian Szeles** alŭ fóiei sĕptĕmânale „Olvasd“, care numai de curêndŭ a fostŭ condamnatŭ la șése lunĭ pentru lesa-Majestate.

NECOLOGŬ. **Augustinŭ Pelle,** protopopulŭ districtului Someșŭ, parochŭ în Pomi, asesorŭ consistorialŭ, membru esactoratului diecesanŭ alŭ Gherlei, rĕposà la 27 Mart. n. c. în anulŭ 61 alŭ vieței și 37 alŭ preoției. 'Lŭ jălescŭ întristații: Aureliu Pelle și soția născ. Elisabeta Szabó; Aloisia Pelle cu soțulŭ Augustinŭ Fásy. — Fiă-i țĕrêna ușóră și memoria binecuvêntată!

DIVERSE.

Unŭ ateistŭ fără voie. Renumitul compositorŭ de opere și de cântărĭ bisericescĭ, Nicoli Porpora (născutŭ în Neapole la anulŭ 1685, † 1767) puse pe note „Credo“ (Credeulŭ). Elŭ observà după-ce isprăvì, că chiar la începutŭ îi lipsea o silabă, ca sĕ corĕspundă textulŭ cu tactulŭ musicei. In furia sa artistică aruncà pe hârtie silaba *non* (nu), astfelŭ, că textulŭ suna: Non credo in Deum (nu creḑu în D-ḑeu). Slujba s'a sfîșitŭ, fără sĕ observe cine-va acéstă eróre gravă, ba încă a fostŭ viu felicitatŭ pentru noua sa creațiune. Dér inimicii sĕi, carĭ îi căutau nodŭ în papură, observară pe fatalulŭ *non* și-lŭ acusară inchisițiunei ca ateu. Noroculŭ lui Porpora, că pe acelŭ timpŭ inchisițiunea perduse multŭ din severitate și importanța ei de odinióră. La interogatoriu Porpora se desvinovăți ușorŭ, mărturisindŭ, că nu scie bóbă latinesce, faptŭ de-altmintrelea de notorietate publică. „Imĭ trebuia o silabă — ḑise elŭ — și-mĭ venì în minte *non*, pe care sciam, că-lŭ întrebuințau și alțĭ compositorĭ, carĭ ca și mine nu-șĭ băteau capulŭ cu însemnarea lui“. Inchisitorii admirară inspirația sfântă a artistului și-lŭ achitară.

luciau lacrimĭ. Se părea, că numai cu greu îșĭ póte ține emoțiunea.

Țarulŭ se ridicase.

— „Vĕ mulțămescŭ din tótă inima, iubitulŭ meu generalŭ“, ḑise elŭ, dândŭ tot-odată mâna bĕtrânului rĕsboinicŭ. „Istorisirea acésta este de alt-felŭ fórte instructivă; ea ne dovedesce clarŭ, la ce felŭ de mijlóce miserabile potŭ recurge aceia, carĭ voescŭ sĕ-șĭ ajungă cu orĭ-ce prețŭ egoisticele lorŭ planurĭ. In câtŭ mĕ privesce, eu la nicĭ unŭ casŭ nu sunt de același naturelŭ, ca Țarulŭ Alecsei. Rosa, pe care așĭ afla-o pentru soția mea, n'ar fi nicĭodată uitată și nicĭ nu s'ar veșteji! Acésta sĕ-o scie toțĭ acei, carĭ până acum au statŭ póte la îndoială în privința asta!“

Cu aceste apoi dênsulŭ se plecà, și înaintea tuturorŭ óspeților adunațĭ, sărută mâna împĕrătesei.

— „Ițĭ mulțămescŭ, de o miă de orĭ ițĭ mulțămescŭ“, șoptì dênsa încetŭ. „Nicĭodată nu-țĭ voiu uita acestŭ momentŭ!“

(Va urma.)

Proprietarŭ: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

Cursulŭ la bursa din Viena.

Din 1 Aprilie 1895.

Renta ung. de aurŭ 4% . . .	123.90
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.25
Impr. căil. fer. ung. în aurŭ 4½% .	126.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	104.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	124.—
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	98.70
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.25
Imprum. ung. cu premii	161.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	—.—
Renta de hârtie austr.	101 60
Renta de argint austr.	101 65
Renta de aur austr.	124.05
Losurĭ din 1860	158.50
Acţii de ale Băncei austro ungarĭ.	1083.—
Acţii de-ale Băncei ung. de creditŭ.	476.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	410.50
Napoleondorĭ.	9.67
Mărcĭ imperiale germane . . .	59.70
London vista	122.20
Paris vista	—.—
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.75
Note italiene.	—.—

Nr. 1259—1895.

PUBLICAŢIUNE.

Vêndarea pe cale scripturistică de oferte a mai multorŭ realităţĭ aflătóre în fostele domenii și aparţinĕtóre orașului Brașovŭ, se va ţinea Marţĭ în 21 Maiu 1895.

Obiectele de vêndutŭ suntŭ următórele:

A) In comuna Tohanulŭ nou.

a) Móra de măcinatŭ de sub Nr. top. 278 dimpreună cu dîrstea transformată în móră de măcinatŭ de sub Nr. top. 275, precum și acele 2 clădirĭ dimpreună cu dreptulŭ de apă și de móră, mai departe grădina aparţinĕtóre de sub Nr. top. 276 dinpreună cu canalulŭ de móră de sub Nr. top. 277.

B) In comuna Pórta.

a) Móra cu curtea, grădina și canalulŭ mórei sub Nr. top. 1723, 1724 și 1725 dimpreună cu dreptulŭ regalului de móră și apă cu obligamentulŭ admiterei conducerei apei în cantitatea folosită acum din canalulŭ mórei pănă în curtea sub Nr. top. 705 și 706, admiţându-se în fine încorporarea prin cărţile funduare ale acestei servituţĭ dimpreună cu tóte favorurile oferate de legea pentru apă faţă de móră și faţă de imobilul sub Nr. top. 2829, 1702, 1707 și 1710.

C) In comuna Moeciulŭ de josŭ.

a) Móra de măcinatŭ în Moeciulŭ de josŭ Nr. top. 6060 dimpreună cu dreptulŭ de apă și de móră și canalulŭ de móră Nr. top. 6061.

D) In comuna Zêrneștĭ.

a) Móra de susŭ cu grădina lângă rîu Nr. top. 473 și 474 cu dreptulŭ de apă și de móră.

b) Móra de josŭ de lângă rîu Nr. top. 1040.

Ofertele scripturistice sigilate provĕdute cu vadiulŭ de 10% din suma oferită și cu unŭ timbru de 50 cr. au de a se așterne pănă la 12 óre la prânzŭ în amintita di d-lui primarŭ alŭ orașului Brașovŭ.

In oferte are de a se aminti în cifre și litere, fără deosebire decă ofertulŭ se referă asupra unui sĕu asupra mai multorŭ obiecte, — preţul de cumpĕrare oferatŭ pentru fie-care obiectŭ, mai departe numele și pronumele oferentului, precum și locuinţa sa.

Ofertele au sĕ conţină mai departe declaraţiunea oferentului, cumcă 'i suntŭ cunoscute condiţiunile de oferte și acele contractuale și că se supunŭ lorŭ.

Aceste condiţiunĭ se potŭ esamina la oficiulŭ orășienescŭ economicŭ în decursulŭ órelorŭ oficióse pănă în diua pertractărei de oferte. Deschiderea ofertelorŭ va avea locŭ în amintita di la 4 óre după prânzŭ în biroulŭ primarului.

Se observă în fine, cumcă atâtŭ comunele politice, câtŭ și acelea bisericescĭ, pe a cărorŭ teritoriu se află obiectele de vêndare nu se eschidŭ dela oferare.

Brașovŭ, în 12 Martie 1895.

657,2—3. **Magistratulŭ orășĕnescŭ**

Sz. 1649—1895 tlkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhirré teszi, hogy az „Albina“ takarék és hitelintézet brassói fioktelepe végrehajtatónak Coles Stan zernesti lakos végrehajtást szenvedő elleni 1563 frt. 50 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék (a zernesti kir. járásbiróság) területén levő Zernest község határán fekvő a zernesti 86 sz. tljkvben A † alatt foglalt 530,531 hrsz. 208 frt, 1242, 1243, 1244 hrsz. 9 frt, 1285 hrsz. 4 frt, 1723 hrsz. 18 frt, 2018, 2019 hrsz. 15 frt, 2277, 2278 hrsz. 156 frt, 2300 hrsz. 4 frt, 2685 hrsz. 8 frt, 2719 hrsz. 4 frt, 2783 hrsz. 3 frt, 2899 hrsz. 5 frt, 2966 hrsz. 14 frt, 3047, 3049 hrsz. 14 frt, 3142 hrsz. 5 frt, 3363 hrsz. 20 frt, 3455 hrsz. 6 frt, 3464, 3465 hrsz. 48 frt, 3736 hrsz. 11 frt, 3810 hrsz. 7 frt, 3811 hrsz. 4 frt, 4049 hrsz. 2 frt, 4097, 4098 hrsz. 7 frt, 4108 hrsz. 2 frt, 4138 hrsz. 4 frt, 4172 hrsz. 2 frt, 4198 hrsz. 5 frt, 4172, 4173, 4174 hrsz. 6 frt, 4610/2 hrsz. 13 frt. 5217 hrsz 2 frt, 5592, 5594/3 hrsz. 7 frt, 5646 hrsz. 7 frt, 5660 hrsz. 3 frt, 5713, 5714 hrsz. 13 frt, 5835 hrsz. 17 frt, 5960 hrsz. 9 frt, 5965 hrsz. 54 frt, 6100 hrsz. 6 frt, 6109, 6110 hrsz. 8 frt, 6232, 6233 hrsz. 21 frt, 6313 hrsz. 3 frt, 6673 hrsz. 5 frt, 6676, 6677, 6678 hrsz. 29 frt, 6867, 6871 hrsz. 14 frt, 6966 hrsz. 11 frt, 7141, 7394 hrsz. 17 frt, 7204, 7331 hrsz. 12 frt, 7390 hrsz. 8 frt, 7604 hrsz. 15 frt, 7830 hrsz. 24 frt, 7915 hrsz. 20 frt, 8160 hrsz. 20 frt, 8302 hrsz. 29 frt, 8405 hrsz. 28 frt, 8425, 9184, 9225 hrsz. 117 frt, 8854 hrsz. 11 frt, 8898 hrsz. 2 frt, 9104 hrsz. 31 frt, 9210 hrsz. 24 frt, 9279 hrsz. 17 frt, 9306 hrsz 4 frt, 9403 hrsz. 20 frt, 9680 hrsz. 80 frt, 9691 hrsz. 63 frt, 9833, 9835, 10039, 10040 hrsz. 47 frt, 9834 hrsz. 21 frt, 9848, 9850 hrsz. 69 frt, 9970 hrsz. 26 frt, 10063 hrsz. 35 frt, 10970 hrsz. 9 frt, 10613 hrsz. 11 frt, 10650 hrsz. 10 frt. 10686 hrsz. 1 frt, 10706 hrsz. 19 frt, 10712 hrsz. 31 frt, 10727 hrsz. 41 frt, 10928 hrsz. 13 frt, 10981, 11066 hrsz. 27 frt, 11346 hrsz. 4 frt, 11563 hrsz 19 frt, 11800 hrsz. 7 frt, 11900/1 hrsz 14 frt, 11998, 12000 hrsz. 7 frt. 12006 hrsz. 5 frt, 12191 hrsz. 7 frt, 12424, 12450 hrsz. 11 frt, 12700 hrsz. 6 frt, 12814 hrsz. 10 frt, 12926 hrsz. 6 frt, 12965 hrsz. 2 frt, 13009 hrsz. 1 frt, 533/2 hrsz. 2 frt, 12190 hrsz. 7 frt. 6098 hrsz. 3 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1895. évi Május hó 25-ik napján d. e. 9 órakor** Zernest község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. § ában jelzett, árfolyammal számitott és az 1881. évi November hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-sa értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1895. évi marczius hó 1-én.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Cursulŭ pieţei Brașovŭ.

Din 2 Aprilie 1895.

Bancnote rom.	Cump. 9.64	Vênd. 9.67		
Argint român.	Cump. 9.60	Vênd. 9.64		
Napoleon-d'orĭ	Cump. 9.64	Vênd. —.—		
Galbenĭ	Cump. 5.70	Vênd. —.—		
Ruble rusescĭ	Cump. 128—	Vênd. —.—		
Mărcĭ germane	Cump. 59 20	Vênd. —.—		
Lire turcescĭ	Cump. 11.05	Vênd. —.—		
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vênd. 101.75		

Tipografia A. Mureșianu, Brașovŭ.